

รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา AN EFFECTIVE ADMINISTRATION MODEL FOR INSTITUTE OF PHYSICAL EDUCATION

วิชรินทร์ ชีทอง
สำนักงานอธิการบดี สถาบันการพลศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลสำหรับสถาบันการพลศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์เบื้องต้นของรูปแบบ ขั้นตอนการวิจัย มี 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและคณาจารย์จากสถาบันการพลศึกษา 17 วิทยาเขต จำนวน 232 คน ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบและประเมินรูปแบบขั้นต้นโดยการประเมินความสอดคล้องด้านวัตถุประสงค์และรูปแบบฉบับร่างจากผู้เชี่ยวชาญ และระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบที่ได้รับการพัฒนาแล้ว โดยการอภิปรายแบบ Focus group จากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า

1. สถาบันการพลศึกษา ประกอบภารกิจ ด้านบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการวิจัย ด้านงบประมาณ และด้านทรัพยากรบุคคลในระดับปานกลาง โดยประสบปัญหาในระดับมาก ด้านการวิจัย ด้านโครงสร้าง ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านการกระจายอำนาจ และด้านการให้อำนาจในการดำเนินงาน แต่อย่างไรก็ตาม มีปัญหาในระดับปานกลางด้านงบประมาณ ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีและการสื่อสาร การกำหนดนโยบายและการถ่ายทอดนโยบาย นอกจากนี้บุคลากรมีความต้องการการส่งเสริมทางด้านวิชาการ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การพัฒนาบุคลากร และการฝึกภาวะผู้นำ

2. รูปแบบที่สร้างขึ้นตอบสนองต่อวัตถุประสงค์มีความเหมาะสมและประโยชน์ในระดับมากที่สุด แต่มีความเป็นไปได้ในระดับมาก

จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นรูปแบบการบริหารของสถาบันการพลศึกษาที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย

(1) บริหารโดยการเน้นหลักการกระจายอำนาจจากสำนักงานส่วนกลางสู่วิทยาเขต การมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน และความร่วมมือระหว่างสำนักงานส่วนกลางกับวิทยาเขตซึ่งมีบริบทเฉพาะ

(2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบเพื่อให้บรรลุตามภารกิจของสถาบันการพลศึกษาและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

(3) มีกลไกในการดำเนินการบริหาร โดยมีสำนักยุทธศาสตร์พัฒนาสถาบัน (ส่วนกลาง) และศูนย์ยุทธศาสตร์พัฒนาวิชาการประจำวิทยาเขต ซึ่งมีคณะกรรมการประกอบด้วยตัวแทนหลายฝ่าย กำกับติดตามดูแล และประเมินผล ทั้งนี้ จัดให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบท ทั้งส่วนกลางและเฉพาะวิทยาเขต

(4) ดำเนินการบริหารทั้งสำนักงานส่วนกลาง และวิทยาเขตโดยการเน้นการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ สำนักงานส่วนกลาง กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์และการกระจายอำนาจทุกภารกิจของอุดมศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติโดยการกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินอย่างเป็นระบบ

(5) ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายโดยบุคลากรที่มีคุณวุฒิ สอดคล้องกับความเป็นจริง และเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีที่ได้รับทราบและพัฒนาปรับปรุง

(6) ผู้บริหารมีความตระหนัก มีวิสัยทัศน์ มีความรับผิดชอบ มียุทธศาสตร์โดยมุ่งความสำเร็จของสถาบัน ทั้งสำนักงานส่วนกลาง และวิทยาเขต ซึ่งเป็นกุญแจความสำเร็จของสถาบันการพลศึกษา

Abstract

The purpose of the study was to construct effective administrative model for Institute of Physical Education with 3 specific objectives, including 1) to determine current practice, problem and administrative needs of the Institute, 2) to construct the effective administration model for the Institute and 3) to evaluate the suitability, possibility and benefit of the constructed model. Three research phases were used as the research procedure, including : Phase 1 to develop questionnaire for determining current practice, problem and administrative needs with 232 subjects composing of the administrators and the Instructors in all 17 campuses; Phase 2 to develop the administrative model which was evaluated the objective congruence and the drafted model by the experts; and Phase 3 to evaluate the developed model by focus group discussion among the concerned experts. The results of the study were as follow.

1. The Education Physical Institute operated on general work, academic, research, budget and human resource “moderately and had “much” problems on research, structure, human resource, leadership, academic and decentralization and empowerment. However, there were “moderate” problem on budget, information technology and communication and policy making distribution. Moreover, they needed for academic promotion, human resource development, a person development leadership training.

2. The constructed model had high objective congruence and very much suitability and benefit of the model, but much on possibility.

According to the above – mentioned results the administrative model for Institute of Physical Education which was suitable, possible and beneficial was as follows.

(1) Administering by concentrating on the principles of decentralization from the Central Office to the Campus, participation of all concern personnel and coordination between the central office and campus which had specific context.

(2) Aiming at attainability of the Institute mission and TQF.

(3) Organizing administrative mechanism which was appropriate to the Central and the Campus levels and there were the office of strategy development for the Central office and the centers for development in individual campus.

(4) Carrying on administration of both the Central Office and the Campus by concentrating on the committee. The Central office designated the goals and strategies and decentralized all missions of higher education for attending TQF and each campus carried on monitoring, supervising evaluating systematically.

(5) Using multiple ways for evaluating by the qualified personnel consisting with reality and distributed good practices for knowing and improving.

(6) The realization, the vision ,the accountability and strategy including aiming at the institute success of the administrators of both the Central Office and the Campus were the key success of the Institute.

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันกำลังเผชิญกับความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนไปทั้งในระดับสถาบันและสังคมทั่วไปการเปลี่ยนแปลงนี้มีผลกระทบไม่ใช่เฉพาะการบริหารจัดการเท่านั้นแต่รวมถึง พันธกิจของสถาบันด้วย ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนในอดีต [1] ตลาดโลกกำลังเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่างการอุดมศึกษา รัฐบาล และภาคเอกชน ซึ่งแต่เดิมสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ให้การศึกษาร่างองค์ความรู้เพื่องานวิชาการแต่ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาต้องตระหนักถึงความ

ต้องการของตลาดงาน รัฐบาลต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ดีขึ้นมีส่วนช่วยแก้ปัญหาของประเทศ ค่านิยมของการอุดมศึกษาเปลี่ยนไปจากค่านิยมทางวิชาการมาสู่ค่านิยมทางเศรษฐกิจ ความจำเป็นเรื่องงบประมาณทางการเงินและความต้องการอุดมศึกษาที่สูงขึ้น เป็นปัจจัยเร่งที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านการจัดการและแนวคิดเรื่อง การอุดมศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้ว สิ่งที่เป็นประเด็นทางการอุดมศึกษาก็คือการรักษาความพอดีของการให้คุณค่าทาง

วิชาการและทางเศรษฐกิจ เมื่อการบริหารจัดการที่สามารถควบคุมต้นทุนการผลิตมีความสำคัญมากขึ้น ตามหลักการที่ว่า “doing more with less” โดยมีการนำวิธีการบริหารจัดการของภาคธุรกิจเอกชนมาใช้ในการบริหารงานมหาวิทยาลัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงาน และสามารถวัดผลการปฏิบัติงานได้สภาพการแข่งขันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาก็มีสูงขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศด้านคุณภาพของนักศึกษา ความเป็นเลิศทางวิชาการ คุณภาพของคณาจารย์ เทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัยการแสวงหาแหล่งทุนจากสังคมภายนอก แต่ละสถาบันพยายามสร้างจุดแข็งของตนเอง เป็นที่คาดการณ์ว่าการแข่งขันจะรุนแรงมากขึ้นในทศวรรษหน้าด้วยปัจจัยของต้นทุน (Cost) การเข้าถึงแหล่งความรู้ (Access) และความต้องการ (Demand) จึงจำเป็นที่สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถาบันแนวใหม่ให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนไปให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ และการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

ดังนั้น สถาบันการพลศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ปรับเปลี่ยนสภาพจากวิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมาเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สอนในระดับปริญญา ตามพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548 และเป็นสถาบันอุดมศึกษา ที่จัดตั้งขึ้นมาเฉพาะทางสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาทั่วประเทศมีทั้งหมด 17 วิทยาเขต จากจำนวนของวิทยาเขตที่มีจำนวนมากประกอบกับเป็นหน่วยงาน

ที่จัดการศึกษานอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้การบริหารงานทางด้านต่างๆ ไม่เป็นไปตามนโยบายที่ตั้งไว้ไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการในหลายประเด็นของแต่ละวิทยาเขต ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกในภาพรวมปีการศึกษา 2550 ได้ค้นพบจุดเด่นและจุดด้อยของสถาบันในด้านต่าง ๆ และได้มีข้อเสนอแนะถึงจุดที่ควรพัฒนา เช่น สถาบันควรจัดกระบวนทัศน์ของบุคลากรให้มีความเข้าใจในระบบและโครงสร้างการบริหารของสถาบันที่ดำเนินการตามโครงสร้างใหม่ ควรพัฒนาระบบสารสนเทศ การจัดเก็บข้อมูลการใช้ข้อมูล และฐานข้อมูลเพื่อการบริหารเชิงคุณภาพมีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องรวมทั้งการบูรณาการทรัพยากรต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการ ลดความซ้ำซ้อนและความสูญเสียทรัพยากรที่มีจำกัดควรเร่งพัฒนาผลงานวิจัย ผลงานวิชาการ และการเผยแพร่ผลงานอย่างมีระบบ ควรพัฒนาระบบกลไกในการบริหารหลักสูตร การประเมินติดตาม ตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสภาวิชาชีพ ควรหามาตรการเพิ่มจำนวนนักศึกษาในบางสาขาวิชา และค้นหาจุดเด่นและการปฏิบัติที่ดีที่คณะวิทยาเขตจะต้องจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับศักยภาพที่มีอยู่หรือที่ต้องการจะเน้น รวมทั้งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น บุคลากร ภูมิความรู้ เพื่อสนับสนุนภารกิจให้มากขึ้น [2]

จากปัญหาการบริหารสถาบันการพลศึกษาที่ผ่านมา ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญรูปแบบการบริหารสถาบันการพลศึกษา เพื่อตอบสนองต่อบทบาทและภารกิจที่ได้รับมอบหมายภายใต้ทรัพยากรที่มีจำกัดและกรอบของกฎหมาย รวมทั้ง

กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการบริหารในสถาบันการพลศึกษาด้วยการใช้มุมมองอย่างเป็นวิชาการและเป็นกลางเพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษาซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพและผลผลิตของสถาบันการพลศึกษาในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา
3. เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์เบื้องต้นของรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา

การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักการและข้อมูลพื้นฐานประกอบการสร้างรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา ในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ (Model) การบริหารสถาบันการพลศึกษา ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา ซึ่ง ข้อมูลทั้งสองส่วนดังกล่าวจะเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการสร้างรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผล

ของสถาบันการพลศึกษา ตามรายละเอียดดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องสำคัญดังต่อไปนี้

- 1.1.1 บริบทของสถาบันการพลศึกษา
- 1.1.2 การบริหารอุดมศึกษา
- 1.1.3 การบริหารจัดการศึกษายุค

ปัจจุบัน

- 1.1.4 รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
- 1.1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา

- 1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในชั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา ผู้วิจัยได้เลือกประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และคณาจารย์ ของสถาบันการพลศึกษาจำนวน 17 วิทยาเขต (ข้อมูลปีการศึกษา 2553) มีจำนวนทั้งสิ้น 580 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาทั้งสิ้น 232 คน จากนั้นใช้วิธีหาจำนวนสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทุกวิทยาเขต ที่เป็นผู้บริหารและคณาจารย์โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

- 1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นมาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นมีทั้งหมด 4 ตอน มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

- (1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการบริหารสถาบันการพลศึกษา

(2) วิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องทั้งหมด แล้วกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อสร้างเครื่องมือ

(3) สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

(4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความครอบคลุมและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน คือ นักวิชาการ 2 คน นักบริหาร 3 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนนำไปทดลองใช้

(5) ปรับแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร คณาจารย์ของสถาบันการพลศึกษา ในวิทยาเขตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตศรีสะเกษและวิทยาเขตชลบุรี จำนวน 30 คน

(6) นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try Out) มาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของคอนบราค (Cronbach' Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) ที่ 0.962

(7) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ แล้วปรับให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

1.2.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

(1) ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพื่อขอความร่วมมือไปยังสถาบันการ

พลศึกษาในการอนุญาตให้ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยและเก็บข้อมูลตลอดจนอำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าวิจัยจนแล้วเสร็จ

(2) ขอหนังสืออนุญาตจากสถาบันการพลศึกษาไปยังสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตต่างๆ 17 วิทยาเขต เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

(3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ไปที่วิทยาเขตที่เป็น กลุ่มตัวอย่างโดยมีผู้ช่วยวิจัยในพื้นที่เป็นผู้ประสานงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

(4) ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนพร้อมตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามจนครบถ้วนทุกวิทยาเขต

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistics Package for the Social Sciences)

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบและประเมินรูปแบบขั้นต้น

การสร้างรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา สำหรับการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย กำหนดหลักการแนวคิดและการกำกับการสร้างรูปแบบ กำหนดรายละเอียด ในการสร้างรูปแบบ การประมวลผลหลักการและการกำหนดรูปแบบการบริหารสถาบันการพลศึกษา การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบขั้นต้น มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

2.1 กำหนดกรอบสาระของเนื้อหาตามองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย

(1) ด้านหลักการของรูปแบบ

(2) ด้านจุดมุ่งหมายของรูปแบบ

- (3) ด้านกลไกในการดำเนินการ
- (4) ด้านวิธีดำเนินการ
- (5) ด้านประเมินผล
- (6) ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ

2.2 สร้างแบบประเมินความสอดคล้องของรูปแบบและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน

2.3 ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของรูปแบบ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

(1) สร้างรูปแบบประเมินความสอดคล้องของรูปแบบ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม

(2) ขอดังผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

(3) ขอนั่งสือจากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพื่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ

(4) นำแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน คือ นักวิชาการ 2 คน นักบริหาร 3 คน

(5) วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาสาระ (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เกณฑ์ผ่าน ค่าเฉลี่ย 4.00 [3]

2.4 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของรูปแบบ ดังต่อไปนี้

(1) สร้างแบบประเมินรูปแบบ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วปรับปรุงให้ถูกต้อง

(2) ขอดังผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

(3) ขอนั่งสือจากมหาวิทยาลัยวงษ์

ชวลิตกุล ขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ

(4) นำแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของรูปแบบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ของเนื้อหาสาระ (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน คือ นักวิชาการ 4 คน และนักบริหาร 5 คน

(5) วิเคราะห์ผลการประเมิน รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษาที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ

(6) ปรับปรุงรูปแบบตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้มีความสมบูรณ์

(7) นำรูปแบบเสนอขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา พิมพ์เป็นรูปแบบขั้นต้น

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.1 จัดประชุมกลุ่มสนทนา (Focus Group) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

(1) ประชุมกลุ่มสนทนามีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 15 คน คือ นักวิชาการ 4 คน นักบริหาร 5 คน กรรมการสภาสถาบัน 2 คน และคณาจารย์ 4 คน เพื่อทำการสัมมนาแบบ

(2) ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบต่อที่ประชุมกลุ่มสนทนาผู้ทรงคุณวุฒิ

(3) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิอภิปรายเชิงประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์จากการใช้รูปแบบและให้ข้อเสนอแนะและตอบแบบประเมินเป็นลายลักษณ์อักษร

(4) สรุปผลการสัมมนาแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา

(5) ปรับปรุงรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษาตามข้อเสนอ

แนะที่ได้จากการประชุมกลุ่มสนทนา นำเสนอ
อาจารย์ที่ปรึกษา

3.2 ปรับปรุงรูปแบบ และรายงานรูปแบบ
ฉบับสมบูรณ์ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

(1) นำผลการประเมินรูปแบบมา
วิเคราะห์เพื่อใช้ปรับปรุงรูปแบบ

(2) ปรับปรุงรูปแบบการบริหารที่มี
ประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษาตามข้อมูล
และข้อเสนอแนะ

(3) นำรูปแบบที่ปรับปรุงแล้วมานำเสนอ
เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ
ความต้องการ ในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา

พบว่า สภาพการบริหารสถาบันการ
พลศึกษาในปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วน
สภาพปัญหาของการบริหารและความต้องการใน
การพัฒนาสถาบันการพลศึกษา อยู่ในระดับมาก
ดังเสนอไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา

สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนา สถาบันการพลศึกษา	ค่าสถิติ		ระดับ การแปลผล
	\bar{X}		
1. สภาพการบริหารสถาบันการพลศึกษาในปัจจุบัน	3.14	0.75	ปานกลาง
2. ปัญหาของการบริหารสถาบันการพลศึกษา	3.55	0.87	มาก
3. ความต้องการในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา	3.99	0.81	มาก

2. ผลการสร้างรูปแบบและประเมินรูปแบบขั้นต้น

2.1 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับรูปแบบการบริหารที่มี
ประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ

พบว่า รูปแบบการบริหารที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับประสิทธิผลการบริหารสถาบันการ
พลศึกษาทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมีความสอดคล้องอย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นเรื่องหลักการของรูปแบบ
จุดมุ่งหมายของรูปแบบ กลไกในการดำเนินการ วิธีดำเนินการ การประเมินผล เงื่อนไขความสำเร็จ
อยู่ในระดับมีความสอดคล้องอย่างยิ่ง ดังเสนอไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ

ที่	รายละเอียดรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา	\bar{X}	ระดับความสอดคล้อง
1.	หลักการของรูปแบบ	4.58	มีความสอดคล้องอย่างยิ่ง
2.	จุดมุ่งหมายของรูปแบบ	4.60	มีความสอดคล้องอย่างยิ่ง
3.	กลไกในการดำเนินการ	4.60	มีความสอดคล้องอย่างยิ่ง
4.	วิธีดำเนินการ	4.68	มีความสอดคล้องอย่างยิ่ง
5.	การประเมินผล	4.73	มีความสอดคล้องอย่างยิ่ง
6.	เงื่อนไขความสำเร็จ	4.70	มีความสอดคล้องอย่างยิ่ง
รวมเฉลี่ย		4.64	มีความสอดคล้องอย่างยิ่ง

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและประโยชน์ของรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด แต่มีความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ดังเสนอไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ

ที่	การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบโดยภาพรวม	\bar{X}	ระดับ
1.	ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ	4.54	มากที่สุด
2.	ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบ	4.18	มาก
3.	ผลการประเมินประโยชน์ของรูปแบบ	4.51	มากที่สุด

3. ผลการประเมินรูปแบบ

ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ขององค์ประกอบโดยรวมของรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบโดยภาพรวม ปรากฏว่ารูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังเสนอไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ขององค์ประกอบโดยรวมของรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	รายละเอียดรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา	\bar{X}	ระดับความสอดคล้อง
1.	ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบโดยรวม	4.83	มากที่สุด
2.	ผลการประเมินความเป็นไปได้ขององค์ประกอบโดยรวม	4.54	มากที่สุด
3.	ผลการประเมินประโยชน์ขององค์ประกอบโดยรวม	4.83	มากที่สุด

จากการดำเนินการสร้างรูปแบบทั้ง 3 ระยะสามารถสรุปเนื้อหาสาระหลักๆ ของรูปแบบได้ดังนี้

(1) บริหารโดยการเน้นหลักการกระจายอำนาจจากสำนักงานส่วนกลางสู่วิทยาเขต การมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน และความร่วมมือระหว่างสำนักงานส่วนกลางกับวิทยาเขตซึ่งมีบริบทเฉพาะ

(2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบเพื่อให้บรรลุตามภารกิจของสถาบันการพลศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

(3) มีกลไกในการดำเนินการบริหารซึ่งมีความเหมาะสมต่อส่วนกลางและระดับวิทยาเขต

(4) ดำเนินการบริหารทั้งสำนักงานส่วนกลาง และวิทยาเขตโดยการเน้นการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ สำนักงานส่วนกลาง กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์และการกระจายอำนาจทุกภารกิจของอุดมศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยการกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินอย่างเป็นระบบ

(5) ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายโดยบุคลากรที่มีคุณวุฒิ สอดคล้องกับความเป็นจริง และเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีให้ได้รับทราบและพัฒนาปรับปรุง

(6) มีความตระหนัก การมีวิสัยทัศน์ การมีความรับผิดชอบ และการมียุทธศาสตร์โดยมุ่งความสำเร็จของผู้บริหารของสถาบัน จากทั้งสำนักงานส่วนกลาง และวิทยาเขต เป็นกุญแจความสำเร็จของสถาบัน

จากการดำเนินการสร้างรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา ทั้ง 3 ระยะ ปรากฏว่า รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา ควรมีหลักการ จุดมุ่งหมาย กลไกในการดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ แสดงรายละเอียดดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แสดงรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษามีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) ด้านสภาพการบริหารสถาบันการพลศึกษาในปัจจุบัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผลของการมีโครงการสมทบความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏในอดีตทำให้ระบบการบริหารจัดการทางด้านต่างๆ สามารถดำเนินการไปได้

2) ด้านปัญหาของการบริหารสถาบันการพลศึกษา โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เช่น ด้านการบริหารงานวิจัย ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร เป็นต้น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเป็นช่วงแรกของการปรับเปลี่ยนระบบทั้งระบบการจัดการศึกษา การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารที่ผ่าน มาของผู้บริหารตลอดจนการจัดการจัดการ การเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาสภาพปัญหาและความจำเป็นของการบริหาร [4]

3) ด้านความต้องการในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา บุคลากรของสถาบันการพลศึกษา มีความต้องการให้มีการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก [5] เหตุปัจจัยของการปรับเปลี่ยนรูปแบบ เกิดจากคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ผลผลิตกับความต้องการของสังคม ความสามารถในการแข่งขันในสังคมนานาชาติ

2. ผลการสร้างรูปแบบและประเมินรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษามีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1) หลักการของรูปแบบ ต้องอาศัยหลัก

การกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปสู่ วิทยาเขต เน้นการมีส่วนร่วม เน้นการประสานงานระหว่างส่วนกลางกับวิทยาเขต ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามบริบทของวิทยาเขตนั้น [6] ได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการบริหารฐานโรงเรียนไว้ 3 ด้าน คือ ด้านการกระจายอำนาจด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและด้านการบริหารจัดการที่ดี

2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ เพื่อพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุตามภารกิจของสถาบันการพลศึกษาและไป ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา [7] การบริหารที่ดีของมหาวิทยาลัยไทยจะต้องพึง ตระหนัก ได้แก่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ วิจัย การเรียนการสอน การแก้ปัญหาสังคมและตอบสนองความต้องการของสังคมและประชาชน

3) กลไกในการดำเนินการ ควรมีการบริหารทั้ง 2 ระดับ คือ ระดับสถาบัน (ส่วนกลาง) และระดับวิทยาเขต ในสถาบัน (ส่วนกลาง) ควรมีการจัดตั้งสำนักยุทธศาสตร์พัฒนาสถาบันการพลศึกษา และในส่วนวิทยาเขตควรจัดให้มีศูนย์ยุทธศาสตร์พัฒนาวิชาการประจำวิทยาเขต ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการสถาบันการพลศึกษามีความเชื่อมโยง มีเอกภาพ ลดความซ้ำซ้อน ตลอดจนประหยัดงบประมาณ โดยมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

4) วิธีดำเนินการ มีการบริหารงานทั้ง 2 ระดับ คือ ระดับสถาบัน (ส่วนกลาง) และระดับ วิทยาเขต มีการบริหารในรูปองค์คณะบุคคล โดย การมีส่วนร่วมของบุคคลทุกส่วน มีการกำกับติดตาม นิเทศ และประเมินผลการปฏิบัติงาน อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับบริบทของวิทยาเขตนั้นๆ ทั้งนี้ สอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายในปี 2553 คือ ควรให้บุคลากรมีความรู้

ความเข้าใจในระบบโครงสร้างการบริหาร หลักการ นโยบาย ทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน

5) การประเมินผล ควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการประเมินโดยใช้วิธีประเมินที่หลากหลาย ทั้งในระดับสถาบันการพลศึกษา (ส่วนกลาง) และวิทยาเขต และนำผลที่ได้รับจากการประเมินมาเผยแพร่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารของสถาบันการพลศึกษาต่อไป

6) เจือปนไขความสำเร็จ ผู้บริหารระดับสถาบัน (ส่วนกลาง) และระดับวิทยาเขตที่เกี่ยวข้อง ควรมีความตระหนักถึงความสำคัญในระบบและการบริหารงานของทั้งในส่วนกลางและวิทยาเขต โดยมุ่งผลประโยชน์ขององค์กรเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารที่ผ่านมาในอดีตทั้งในส่วนกลางและวิทยาเขต บางส่วนขาดความตระหนัก ขาดวิสัยทัศน์และไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ซึ่งทำให้ผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถาบันไม่เป็นไปตามที่กำหนด

3. ผลจากการประชุมกลุ่มสนทนา (Focus Group) ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากที่ผ่านมาสถาบัน การพลศึกษา มีการบริหารงานที่ยังขาดความเป็นเอกภาพ จึงทำให้ผลการดำเนินงานของสถาบันการพลศึกษา ไม่บรรลุผลตามเป้าที่ตั้งไว้ จึงทำให้ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษาในทุกประเด็นและผู้วิจัยเห็นว่า รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษาจะเป็นนวัตกรรมใหม่ในการบริหารสถาบันการพลศึกษาที่มีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ และ

บุคลากรทุกระดับจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพในรูปของการบริหารโดยองค์คณะบุคคลแบบมีส่วนร่วม [8] การบริหารในยุคโลกาภิวัตน์ เน้นการมีส่วนร่วมโดยองค์คณะบุคคล ในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาและที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการบริหารในยุคโลกาภิวัตน์นี้ คือ มีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องอาศัยการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาในหลักการแนวคิด องค์กรประกอบ รูปแบบ และยุทธศาสตร์ต่างๆ หลายด้านที่แตกต่างไปจากเดิมตามสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนไป จึงจะสามารถบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีคุณภาพ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันการพลศึกษา

บรรณานุกรม

- Slaughter, Sheila,& Leslie, Larry L. (1997). **Academic Capitalism: Politics Policies, and the Entrepreneurial University**. Baltimore, MD : Johns Hopkins University Press.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2550). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก สถาบันอุดมศึกษา. สถาบันการพลศึกษา.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันการพลศึกษา. (2548). **คู่มือการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548**. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2545). **อุดมศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ พิเศษสุทธิกุล.(2550). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2543). **ตัวชี้วัด “การบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย” การศึกษานอกโรงเรียน** 3.(8) : 35-37.
- ธีระ รุญเจริญ. (2547). รายงานการวิจัย เรื่อง **สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานสภาการศึกษา.